

בתתאה הקרום התחתון.

ביעי השילתא ביצי הבהמה [זכר] שנתלשו ומחוכרים בצורה רופפת לגוף הבהמה — פליגי בה **רב אמי ורב אסי**.

חד **אסר** לאכלם אפילו אחר שחיטת הבהמה, דחשיב כאילו נתלשו לגמרי מהבהמה בעודה חיה, והשחיטה של הבהמה לא הועילה להם, כי הרי הם אבר שנתלש מן החי.

חד **שרי**, כיון שעדיין מחוכרים הם מעט לבהמה הרי הם חלק ממנה, וניתרים בשחיטת הבהמה.

ומבארין: **מאן דאסר**, טעמו: **מדלא קא צג-ב בריין** שאינם ראויין כל כך לאכילה סימן הוא שפסקה יניקתם מהבהמה. ולכן, **חני** — **אבר מן החי נינהו!**

מאן דשרי, טעמו: **מדלא קא מסרחן**, ראיה היא, כי **חני** — **חיותא אית בהו** מכח הבהמה, ואינם נחשבים אבר שנתלש מן החי.

ואידך, מאן דאסר סבירא ליה **דהאי דלא מסרחן**, הוא משום **דלא קא שליט בהו אורא**, כיון שהיו בתוך הבהמה, אטומים מפני האויר החיצוני.

ואידך, מאן דשרי סבר: שאין להוכיח כלום מזה שהביצים שהתרופפו אינם ראויים לאכילה. **דהאי דלא בריין** — **כחישותא הוא דנקט לחו!** שחל בהם קלקול, ולא משום שאין בהם חיות.

אמר ליה רבי יוחנן לרב שמן בר אבא: **חני ביעי השילתא** — **שריין!** אבל, **ואת, לא**

בר חייא. **הוה קא גאים ליה מעילאי** היה קולף רק בעליונו של הטחול. **אמר ליה לוי לרב יהודה:** **חות ביה טפי!** הורד וקלוף גם מלמטה.

אתא אבוה דלוי, אשכחיה, אמר ליה ללוי: **חני אמר אבוה דאמך משום דרב, ומנו, רבי ירמיה בר אבא:** **לא אסרה תורה אלא קרום שעל הדר בלבד!** על מקום עביו של הטחול, שהוא מלמעלה.

ומקשה לוי לאביו: **איני**. **והאמר רב המנונא: תנא:** **קרום שעל הטחול אסור, ואין חייבין עליו** כרת משום חלב!

והוינן בה: **היכי דמי? אילימא קרום שעל הדר, אמאי אין חייבין עליו?** והרי זהו חלב הקרב. **אלא ודאי דכוליה**. הקרום של כל הטחול שאינו על הדר, שהוא אסור, אף על פי שאין חייבין עליו, ואם כן כיצד רוצה אתה להתיר לכתחילה את הקרום שאינו על הדר?

אמר ליה אבוה דלוי: אי תניא תניא!

גרפא: **אמר רב המנונא: תנא:** **קרום שעל הטחול אסור ואין חייבין עליו**. **קרום שעל גבי כוליא אסור ואין חייבין עליו**.

ומקשינן: **והתניא:** **חייבין עליו**, בין בקרום שעל הטחול ובין בקרום שעל גבי כוליא?

ומתריצין: **טחול אטחול לא קשיא:** **הא דחייבין עליו היינו על הקרום שכנגד הדר**. **הא דאין חייבין עליו היינו שלא כנגד הדר**.

כוליא אכוליא נמי לא קשיא: **הא דחייבין עליו בעילאה**, הקרום העליון שעל הכליה, שהוא חלב ממש. **הא דאין חייבין עליו**

תיכול מינייהו, משום "ואל תטוש תורת אמך"! שאתה מבבל, ושם נהגו לאסור אותם באכילה.

אמר מר בר רב אשי: הני ביעי דגדיא [לאו דוקא, אלא של כל בהמה], עד תלתין יומין מיום הלידה שריין בלא קליפה! שאין צורך לקלף את הקרום שעליהם, שעדיין אין בהם דם. מכאן ואילך, אי אזרען — אם יש בהם זרע, אסורין, שבודאי יש בהם דם. ואי לא אזרען — שריין!

מנא ידעינן אם יש בהם זרע אם לאו? אי אית בהו שורייקי סומקי חוטים אדומים — אסירן! ואי לית בהו שורייקי סומקי — שריין!

אומצוי, ביעי, ומזרקי [יבוארו להלן], בשלשת אלו פליגי בה רב אחא ורבינא.

בכל התורה כולה, היכן שנחלקו רבינא ורב אחא, הרי רבינא לקולא, הוא המקיל, ורב אחא לחומרא הוא המחמיר.

והלכתא בכל אותם מחלוקות כרבינא — לקולא!

לבר מהני תלתא דאמרן, דרב אחא לקולא, ורבינא לחומרא. והלכתא כרב אחא לקולא!

והשתא מבארין: אומצא דאסמיק בשר שהאדים מהתקבצות הדם כתוצאה ממכה שקיבלה שם הבהמה בחייה, הרי אם חתכה עשה בה הרבה חתכים ומלחה — אפילו לבשל בקדירה נמו, שפיר דמי! שהמלח הוציא את הדם.

אם תלייה נמי בשפודא, בתוך התנור, ונצלה שם, מותר הוא ללא חתיכה ומליחה,

הואיל ודאיב דמא! שהדם המקובץ בבשר נוזל החוצה, שהרי הוא תלוי.

אבל אם הניחו אגומרי, על גחלים, פליגי בה רב אחא ורבינא.

חד אמר: משאב שאובי ליה, אש הגחלים שואב את הדם.

וחד אמר: מצמת צמתי ליה, האש מחזקת את הבשר שהדם לא יצא ממנו אלא יבלע בתוכו.

וכן ביעי של בהמה לאחר שלשים יום.

וכן מזרקי, ורידי הצואר, שיש בהם דם רב, גם בהם נחלקו רב אחא ורבינא באופן שהניחם על הגחלים.

רישא בכיבשא הטומן ראש הבהמה ששמו אותו באפר הגחלים [כדי להסיר את השערות], הרי אם אותביה אבית השחיטה, שבית השחיטה הוא למטה — דייב דמא דרך החתך ושרי!

ואם הניחו אצדדין, על הלחי — מיקפא קפי הדם, נקרש בתוכו מחמת שאין לו מקום לצאת — ואסור!

ואם אותביה אנחיריה, שנקבי החוטם למטה [ובית השחיטה למעלה] — דין ביה מידי אם נעץ בתוך נקב החוטם דבר מה כדי שלא יסתם — שרי! משום שהדם יוצא דרך הנקב. ואם לא — אסור!

איכא דאמרי: הניחו אנחיריה או הניחו אבית השחיטה — דאיב הדם ומותר אפילו בלא נעיצה.

אמר רב פפא: ולא פליגי רב יהודה ורבי יוחנן. דכאן מה שאמר רבי יוחנן בכזית היינו להלקותו את הטבת. כאן מה שאמר רב יהודה דכשעורה היינו לעברו, להעבירו מאומנתו שלא ימכור בשר עוד, שאם נמצא חלב אפילו בכשעורה מעבירין אותו.

אמר מר זוטרא: לא כך הוא ביאור דבריהם. אלא הא דלא פליגי משום דכשעורה דאמר רב יהודה היינו דוקא אם הוא במקום אחר. ואילו כזית דאמר רבי יוחנן איירי אפילו אם הוא בב' וג' מקומות.

והלכתא: להלקותו — בכזית! לעברו — בכשעורה!

שנינו במשנה: אין הטבחין נאמנין על גיד הנשה דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים נאמנים עליו.

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: חזרו לומר: נאמנין הטבחים!

אמר רב נחמן: מדברי רבי יוחנן משמע שבעבר פסקו הלכה כרבי מאיר ולא היו נאמנים, וחזרו לפסוק כחכמים.

ותימה: וכי אכשור דרי שהטבחים של היום נאמנים יותר מאותם שבעבר?!

ומתריצין: מעיקרא, דהוו סברי לה כרבי מאיר, שאמר [לעיל צ-ב] שגיד הנשה צריך לחטט אחריו ויש בזה טורח, הלכך לא הוו מחימני, אלא היה צריך לבדוק אחריהם. ולבסוף, סברי כרבי יהודה, שחזרו לומר דהלכה כרבי יהודה שאין צריך לחטט אחריו, הלכך נאמנים הם, מאחר שאין טורח בדבר.

הניחו אצדדין אי דין ביה מידי בנחירי החוטם שרי, שגם כשהראש מונח על הצד יכול הדם לצאת דרך נקב החוטם. ואי לא — אסור!

אמר רב יהודה אמר שמואל: שני גידין הן בגיד הנשה:

הפנימי, שנמצא בצד הפנימי של הירך, דהיינו בצד הקרוב לירך השניה, וסמוך לעצם, שאותו הגיד סמוך לעצם הירך — אסור מדאורייתא, וחייבין עליו מלקות. החיצון, שנמצא בצד החיצון של הירך, וסמוך לבשר שמובלע בבשר הירך — אסור מדרבנן, ואין חייבין עליו מלקות.

ומקשינן: והתניא: פנימי — סמוך לבשר! ואיך אמר רב יהודה אמר שמואל שהפנימי הוא סמוך לעצם?

ומתריצין: אמר רב אחא, אמר רב כהנא: איקלודי מיקליד! הגיד הפנימי חוזר ונכנס לבשר [כצורת מפתח במנעול] ולכן הוא נקרא כברייתא "סמוך לבשר", למרות שבדרך כלל הוא סמוך לעצם.

תו מקשינן לרב יהודה אמר שמואל שאמר שהחיצון סמוך לבשר: והא תניא: חיצון — הסמוך לעצם! שהוא גלוי ואינו מובלע בבשר?

ומתריצין: אמר רב יהודה: היכא דפרעי טבחי! במקום שהטבחים חותכים את הירך, שם הוא סמוך לעצם.

איתמר: טבח שנמצא חלב אחריו, לאחר שניקף את הבשר מהחלב: רב יהודה אמר: שיעורו בכשעורה. רבי יוחנן אמר: בכזית. וכדמפרש ואזיל לגבי מאי פליגי.

נאמנין עליו ולא על החלב! שגם בו יש טורח לנקרו. וחכמים אומרים: נאמנים עליו ועל החלב!

מתניתין:

שולח אדם ירך לעיבוד כוכבים שניד הנשה בתוכו, ואין לו לחשוש שמא הגוי ימכור את הירך לישראל והישראל יאכלנה עם הגיד, מפני שמקומה ניכר. שהואיל והירך שלמה רואה הישראל שלא ניטל ממנה גיד הנשה. שאילו היה נוטל, היה ניכר במקום הגיד שנחטט שם הירך.

גמרא:

והוינן בה: מדקתני שולח אדם "ירך" משמע שלמה — אין, שדוקא אם היא ירך שלמה, אבל חתוכה לא ישלח לגוי מבלי שיוציא ממנה קודם את הגיד, כי שמא הישראל שיקנה מהגוי את הירך יחשוב שהגיד כבר הוצא ממנה, שבודאי הישראל חתכה כדי להוציא ממנה את הגיד.

ומבארין: במאי עסקינן? אילימא במקום שאין מכריזין שם שהיום נמצאה בהמה טרפה באחד האטליזים, הרי באותו מקום אסור לקנות אף פעם בשר מגוי, כי שמא באותו היום אכן היתה טרפה, והבשר שבירו הוא ממה שנמכר לו מאותה בהמה, ואם כן ירך חתוכה נמי לישדר ליה הישראל לגוי אפילו בלי להוציא ממנה את הגיד, כיון שאין לחשוש שמא ימכרנה לישראל, דהא לא אתו ישראל למזבן מיניה מהגוי מחשש טרפה?

אלא, במקום שמכריזין על טרפה אם נמצאה

איבא דמתני לה אסיפא דמתניתין. דקתני: וחכמים אומרים נאמנים עליו ועל החלב! ועל זה אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: חזרו לומר — אין נאמנין על הגיד, שהלכה כרבי מאיר.

אמר רב נחמן: בזמן הזה נאמנין הטבחים.

ומקשינן: וכי אכשור דרי?!

ומתריצין: מעיקרא, סבריה כרבי יהודה, שאין צורך לחטט אחר גיד הנשה, לפיכך פסקו כחכמים דנאמנין הטבחים.

הדר, סבריה כרבי מאיר, חזרו לפסוק כרבי מאיר שצריך לחטט אחר גיד הנשה. וכמה דהווי דכירי ליה לרבי יהודה כל זמן שהטבחים נהגו במנהג הקודם שלא לחטט אחר גיד הנשה כרבי יהודה לא מהימני, שהרי כבר נפסקה הלכה שצריך לחטט והם אינם מחטטים [וזה מה שאמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן דחזרו לומר אין נאמנין].

והשתא, דאנשויה לדרבי יהודה, שנשתכח המנהג הישן, ונוהגים עתה לחטט — מהימני [וזהו מה שאמר רב נחמן שבזמן הזה נאמנין].

שנינו במשנה: וחכמים אומרים נאמנים עליו, ועל החלב.

והוינן בה: "חלב" מאן דבר שמיח? שהרי רבי מאיר לא דיבר כלל מחלב, ולמה הזכירוהו חכמים?

ומתריצין: הכי קאמר רבי מאיר: אין